

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta (HE 153/2025 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Katri Törnroth, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Johanna Mäkitalo, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju, valtiovarainministeriö
- käräjätuomari Hannele Piisi, Helsingin käräjäoikeus
- konkurssiylitarkastaja Marina Vatanen, konkurssiasiamiehen toimisto
- johtava veroasiantuntija Seija Kareinen, Verohallinto
- asiantuntija Santeri Suominen, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- johtaja Hannu Ijäs, Finanssiala ry
- asiantuntija Salla Suominen, Suomen Asianajajat
- lakijohtaja Jesse Collin, Suomen Pörssisäätiö
- professori Tuomas Hupli
- professori (emerita) Tuula Linna

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Helsingin hovioikeus
- Finanssivalvonta
- Valtiokonttori
- Patentti- ja rekisterihallitus
- Insolvenssioikeudellinen yhdistys ry
- Keskuskauppakamari
- Suomen Yrittäjät ry

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi yrityksen saneerauksesta annettua lakia ja arvopaperimarkkinalakia.

Esityksen tarkoituksena on edistää niin sanotun velkakonversion käyttöä yrityssaneerauksessa. Esityksen mukaan velkojien oikeudesta merkitä velallisyhtiön osakkeita taikka optio-oikeuksia tai muita erityisiä oikeuksia saataviaan vastaan voitaisiin jatkossa määrätä saneerausohjelmassa, eikä erillistä yhtiöoikeudellista päätöksentekomenettelyä enää tarvittaisi. Sama koskisi tarvittaessa myös yhtiöjärjestyksen muuttamista ja olemassa olevan omistuksen mitätöintiä.

Velallisyhtiön osakkeenomistajilla olisi oikeus osallistua saneerausohjelmaehdotuksen käsittelyyn niissä saneerausmenettelyissä, joissa velkakonversion toteuttamista ehdotetaan. Jos osakkeenomistajat eivät hyväksyisi tällaisen ehdotuksen sisältävää saneerausohjelmaa, ohjelma olisi tietyin edellytyksin mahdollista vahvistaa myös vastoin osakkeenomistajien kantaa.

Esityksessä ehdotetut muutokset koskisivat saneerausohjelmaehdotuksen laatimista, käsittelyä ja vahvistamista sekä vahvistetun saneerausohjelman täytäntöönpanoa ja raukeamista. Muutoksilla ei kuitenkaan olisi vaikutusta niihin yrityssaneerauksiin, joissa velkakonversion toteuttamista ei ehdoteta, vaan tällaiset yrityssaneeraukset voitaisiin jatkossakin toteuttaa kuten tähänkin asti.

Lisäksi arvopaperimarkkinalakiin ehdotetulla muutoksella varmistettaisiin, että velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous kaikista velallisyhtiön osakkeista ja osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista ei syntyisi tilanteessa, joissa tarjousvelvollisuusrajan ylittyminen johtuu esityksessä ehdotetun sääntelyn mukaisesti vahvistetun saneerausohjelman toteuttamisesta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan velkakonversiota koskevien säännösten lisäämistä yrityksen saneerauksesta annettuun lakiin (jäljempänä yrityssaneerauslaki, YSL).

Velkakonversiossa yhtiön vierasta pääomaa eli velkaa muunnetaan yhtiön omaksi pääomaksi, yleensä osakkeiksi. Käytännössä kyse on velallisyhtiön velkojen järjestelystä siten, että velkakonversion kohteena olevaa velkaa ei makseta velkojalle takaisin rahana, vaan sijaissuorituksin yhtiön osakkeina.

Voimassa oleva yrityssaneerauslaki ei sisällä nimenomaisia säännöksiä velkakonversiosta, mutta se on nykyisinkin mahdollinen. Velkakonversion toteuttaminen vaatii velallisyhtiön omistajien eli osakkeenomistajien suostumusta, mikä merkitsee käytännössä yhtiökokouksen päätöstä velkojille suunnatun osakeannin toteuttamisesta.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

Esityksessä ehdotetaan velkakonversion käytön helpottamista siten, ettei se enää jatkossa edellytä yhtiökokouksen päätöstä, vaan velkakonversion toimenpiteistä voidaan määrätä suoraan saneerausohjelmassa. Lisäksi ehdotetaan, että velkakonversio voidaan tietyin edellytyksin toteuttaa vastoin osakkeenomistajien kantaa.

Esityksen tavoitteena on edistää mahdollisuuksia järjestellä velallisyhtiön pääomarakennetta yrityksen saneerauksessa. Tarkoituksena on vahvistaa velkarahoittajien asemaa ja siten edistää kansainvälisen velkarahoituksen saatavuutta suomalaisissa yrityksissä. Kansainvälisillä pääomamarkkinoilla ulkomaiset rahoittajat pitävät tärkeänä, että velkarahoituksella on etuoikeusasema suhteessa velallisyhtiön omaan pääomaan ja että myös yrityksen omistajien yritykseen sijoittamaa pääomaa voidaan yrityssaneerauksessa järjestellä velkojen ohella.

Suomen nykyisessä yrityssaneerausmenettelyssä velallisyhtiön omistajien asema on velkojia vahvempi ja suojatumpi. Kun velallisyhtiön velkoja joudutaan yrityksen saneerauksessa säännönmukaisesti leikkaamaan, velallisyhtiön omistajien asema säilyy koskemattomana. Tilanne eroaa konkurssista, jossa velkojien saatavat ovat maksunsaantijärjestyksessä etusijalla ja osakkeenomistajat viimeisinä.

Yritysten toiminta- ja rahoitusympäristö on kuitenkin yrityssaneerauslain voimaantulosta vuonna 1993 merkittävästi muuttunut ja kansainvälistynyt. Erityisesti joukkovelkakirjalainojen käyttö rahoitusmuotona on saadun selvityksen mukaan yleistynyt. Se, että Suomessa ei ole nimenomaista sääntelyä velkakonversiosta ja että velkarahoittajilla on velallisyhtiön omistajia heikompi asema yrityksen saneerauksessa, aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta eikä vastaa kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden odotuksia. Nykytila ei myöskään vastaa kehitystä Suomen keskeisissä vertailumaissa, sillä ne ovat viime vuosina lisänneet velkakonversiota koskevia säännöksiä lainsäädäntönsä.

Edellä esitettyyn viitaten lakivaliokunta kannattaa velkakonversiota koskevien säännösten lisäämistä yrityssaneerusalakiin oikeustilan selkeyttämiseksi ja velkakonversion käytön helpottamiseksi. Velkakonversiosta voi olla hyötyä etenkin isoille yrityksille, joilla on monipuolinen rahoitus pohja ja joiden osakkeille on kiinnostusta kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla. Velkojien näkökulmasta vuorostaan velkakonversio hyödyttää etenkin maksunsaantijärjestyksessä viimesijaisia velkojia, jotka yrityssaneerauksessa muutoin joutuvat usein luopumaan kokonaan tai osittain saatavistaan, mutta saavat velkakonversion myötä tilalle velallisyhtiön osakkeita. Velallisyhtiön omistajien kannalta velkakonversioon liittyy riski omistuksen laimenemisesta tai sen menettämisestä. Toisaalta yrityksen saneeraus, jossa yrityksen liiketoimintaa jatketaan, on usein niin omistajien kuin velkojien, sopimuskumppaneiden ja työntekijöiden kannalta parempi vaihtoehto kuin konkurssi, joka merkitsee yleensä yrityksen toiminnan lopettamista ja omistuksen arvon menettämistä. Velkakonversion myötä yhtiön velkataakka myös kevenee, mikä voi osaltaan edistää yritystoiminnan jatkamisen edellytyksiä ja siten mahdollistaa konkurssin välttämisen. Yrityssaneerauksen onnistuessa sekä velkakonversion vastaanottanut velkoja että velallisyhtiön aiemmat osakkeenomistajat hyötyvät osakkeiden tulevasta arvonnoususta.

Ehdotetussa muutoksessa on kyse yrityssaneerauksen keinovalikoiman monipuolistumisesta. Se ei muutoin muuta voimassa olevan yrityssaneerauslain peruslähtökohtia, eikä sillä ole vaikutuksia sellaisiin yrityssaneerauksiin, joissa velkakonversio ei tule kyseeseen tai sitä ei ehdoteta. Niis-

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

sä yrityssaneerauksissa, joissa velkakonversiota ehdotetaan, se ei myöskään vaikuta velkojaan, joka ei halua ottaa sitä vastaan, koska velkakonversio perustuu vapaaehtoisuuteen.

Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota julkisoikeudellisten velkojien asemaan. Vaikka yrityssaneerauslain 97 §:n mukaan julkisoikeudellisen saatavan haltijalla on oikeus muun lain estämättä suostua yrityssaneerauslaissa tarkoitettuun velkajärjestelyyn, kuten rahavelan maksamiseen muusta kuin rahasta muodostuvien sijaissuorituksien, julkisoikeudellisten velkojien mahdollisuudet ottaa vastaan velallisyhtiön osakkeita voivat käytännössä olla muita velkojia rajoitetummat. Tämä voi johtua yhtäältä julkisoikeudellisten velkojien tehtäviä ja toimintaa koskevasta lainsäädännöstä ja toisaalta siitä, ettei julkisoikeudellisilla velkojilla ole toimintoja tai resursseja osakkeiden hallinnointiin. Esityksen myönteiset vaikutukset voivat siten jäädä julkisoikeudellisilta velkojilta saavuttamatta. Valiokunta pitää tärkeänä, että julkisoikeudellisten velkojien asemaa velkakonversiossa selvitetään myöhemmin erikseen. Valiokunta ehdottaa asiasta lausuman hyväksymistä (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Osakkeenomistajien asema konversiosaneerauksessa

Ehdotetun sääntelyn mukaan niissä saneerausmenettelyissä, joissa ehdotetaan velkakonversion toteuttamista, selvittäjän tulee neuvotella velallisyhtiön ja sen velkojien ohella tarvittaessa myös velallisyhtiön osakkeenomistajien kanssa. Lisäksi myös velallisyhtiön osakkeenomistajille tulee varata tilaisuus tutustua selvittäjän laatimaan ohjelmaehdotukseen ja antaa lausuma ohjelmaehdotuksesta sekä tilaisuus äänestää selvittäjän lopullisen ohjelmaehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Lakivaliokunta pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina. Osakkeenomistajien oikeuksien tasapainoinen huomioiminen konversiosaneerauksessa on tarpeen ja myös kohtuullista, kun otetaan huomioon, että velkakonversion toteuttamisesta voidaan määrätä suoraan saneerausohjelmassa, jonka nojalla osakkeenomistajien oikeuksia voidaan olennaisesti muuttaa ja tietyissä tilanteissa jopa kokonaan mitätöidä. Ehdotetut muutokset aiheuttavat väistämättä lisävaivaa verrattuna sellaiseen saneerausmenettelyyn, jossa osakkeenomistajien oikeuksiin ei ohjelmaehdotuksen mukaan puututa. Toisaalta ne helpottavat velkakonversiosta päättämistä verrattuna nykytilanteeseen, kun jatkossa ei enää ole tarpeen käsitellä velkakonversiota koskevaa ehdotusta sekä osakeyhtiölain että yrityssaneerauslain mukaisessa kahdessa rinnakkaisessa päätöksentekomenettelyssä.

Esityksen valmistelussa on katsottu, että velallisyhtiön omistusrakenteen uudelleenjärjestelyä koskevien ehdotusten sisällyttäminen ohjelmaehdotukseen synnyttää velallisyhtiön osakkeenomistajille saneerausasiassa sellaisen suoran intressin, jonka vuoksi heille on varattava tilaisuus tutustua ohjelmaehdotukseen ja lausua käsityksensä ohjelmaehdotuksesta. Käytännössä tämä tarkoittaa tilaisuutta yrityssaneerauslain 71 §:n 1 momentin 5 a kohdassa tarkoitetun lausuman antamiseen (ks. HE, s. 30—32, 98 ja 99).

Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että yrityssaneerauslain 71 §:n 1 momentin 5 b kohta, jonka mukaan asiaan osallisille varataan tilaisuus ilmoittaa ohjelmaehdotuksessa tarkoitettuja saatavia koskevat väitteet, ei merkitse sitä, että velallisyhtiön osakkeenomistajille olisi annettava tilaisuus esittää väitteitä velallisyhtiön ja sen velkojien välisistä velkasuhteista. Tällainen tilaisuus on pe-

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

rusteltua varata vain velkasuhteen osapuolille eli velallisyhtiölle ja sen velkojille, eikä osakkeenomistaja tässä ominaisuudessa ole velallisyhtiön ja sen velkojan välisen velkasuhteen osapuoli. Jos osakkeenomistaja on kuitenkin myös saneerausvelkoja, tällaisella taholla on velkojan ominaisuudessa oikeus väitteiden esittämiseen (ks. myös HE, s. 32).

Voimassa olevan yrityssaneerauslain mukaan tuomioistuin asettaa määräajan ohjelmaehdotusta koskevien lausumien toimittamiselle (71 §). Selvittäjän tehtävänä on ilmoittaa tuomioistuimen asettama määräaika asianosaisille. Esityksessä ehdotetaan, että selvittäjän tulee huolehtia ohjelmaehdotuksen tiedoksiannosta ja tuomioistuimen asettamien määräaikojen ilmoittamisesta velallisyhtiön osakkeenomistajille siten kuin kutsu ja kokoasiakirjat velallisyhtiön yhtiökokoukseen toimitetaan (1. lakiehdotuksen 72 §:n 2 mom.). Muutoin voimassa olevaan sääntelyyn ei ehdoteta muutoksia, mikä merkitsee muun muassa sitä, että tuomioistuimilla säilyy liikkumavara asettaa kuhunkin tapaukseen sopivat määräajat. Valiokunta pitää ratkaisua asianmukaisena. Saadun selvityksen mukaan esimerkiksi Helsingin käräjäoikeudessa saneerausohjelmaehdotusta koskevien lausumien esittämiseen on yleisesti varattu 30 tai 35 päivää ohjelmaehdotuksen tuomioistuimelle toimittamisesta lukien. Valiokunnan näkemyksen mukaan tällaiset määräajat ovat myös velallisyhtiön osakkeenomistajien kannalta riittäviä ottaen huomioon, että ne ovat osakeyhtiölain mukaisia yhtiökokouskutsun toimittamisen ja kokousasiakirjojen nähtävillä pitämiseksi varattuja määräaikoja pitemmät (osakeyhtiölain 5 luvun 19 ja 21 §).

Konversiosaneerausta koskevan saneerausohjelman pakkovahvistaminen ja ehdottoman etuoikeuden sääntö

Esityksessä ehdotetaan, että konversiosaneerausta koskeva saneerausohjelma on mahdollista vahvistaa, vaikka yrityssaneerauslaissa tarkoitettu enemmistö yhdestä tai useammasta velkojaryhmästä taikka osakkeenomistajista jää saavuttamatta. Käytännössä ehdotus tarkoittaa sitä, että velallisyhtiön osakkeenomistajia sitova päätös velkakonversion toteuttamisesta on nykytilasta poiketen mahdollista saada aikaan myös vastoin velallisyhtiön osakkeenomistajien kantaa.

Saneerausohjelmaa ei kuitenkaan esityksen mukaan ole mahdollista vahvistaa vastoin osakkeenomistajien kantaa, jos velallinen on kirjanpitolaissa tarkoitettu mikro- tai pienyritys. Osakkeenomistajien kannasta riippumaton velkakonversio ei siten ole mahdollinen kaikkein pienimmissä yrityksissä.

Voimassa olevan yrityssaneerauslain mukaan saneerausohjelman pakkovahvistaminen edellyttää muun muassa sitä, että ohjelmassa sovelletaan niin sanottua ehdottoman etuoikeuden sääntöä (YSL 54 §:n 1 mom. 5 kohta). Säännön mukaan saneerausohjelman hyväksymistä vastaan äänestänyttä, muista kuin vakuusvelkojista koostuvaa velkojaryhmää huonommassa etuoikeusasemassa olevien saatavien velkojille ei ohjelman mukaan saa tulla suoritusta. Säännön tarkoituksena on varmistaa, ettei tiettyä velkojaryhmää vastoin sen enemmistön tahtoa pakoteta sellaisiin velkajärjestelyihin, joissa joidenkin muiden velkojaryhmien voidaan katsoa saavan epäoikeutettua etua kyseisen ryhmän kustannuksella.

Esityksessä ehdotetaan, että konversiosaneerauksessa ehdottoman etuoikeuden sääntöä sovelletaan velkojen välisen suhteen lisäksi myös velkojen ja osakkeenomistajien väliseen suhteeseen. Tavoitteena on oikaista maksunsaantijärjestys vastaamaan konkurssioikeudellista maksunsaanti-

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

järjestystä, jota ehdoton etuoikeus vastaa. Osakkeenomistajien kohdalla tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jos yksikin velkojaryhmä vastustaa saneerausohjelmaa, osakkeenomistajille ei saa ohjelman mukaan jäädä lainkaan omistusosuutta velallisyhtiössä.

Jotta ehdottoman etuoikeuden sääntö ei konversiosaneerauksessa kuitenkaan johda osakkeenomistajien kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin, esityksessä ehdotetaan, että ehdottoman etuoikeuden säännöstä on tietyin edellytyksin mahdollista poiketa. Tämä on mahdollista, jos poikkeukselle on velallisyhtiön liiketoiminnan jatkamiseen, lisäpääomittamiseen tai saneerausohjelman toteuttamisedellytysten turvaamiseen liittyvä tai muu painava syy.

Lakivaliokunnan asiantuntijakuulemisissa konversiosaneerausta koskevan saneerausohjelman pakkovahvistamisen soveltamisala on jakanut asiantuntijoiden näkemyksiä. Esiin on yhtäältä tuotu, ettei kirjanpitolain mukaisten keskisuurten yritysten tulisi olla ehdotetun saneerausohjelman pakkovahvistamisen soveltamisalan piirissä. Toisaalta kirjanpitolain mukaisia pienyrityksiä on suomalaisen mittapuun mukaan pidetty tosiasiassa keskisuurina yrityksinä ja katsottu, että näin isoissa yrityksissä osakkeenomistajien enemmistön ei tulisi voida estää saneerausohjelman vahvistamista.

Lakivaliokunta pitää hallituksen esityksessä ehdotettua soveltamisalaa kuitenkin tasapainoisena ja toteaa, että asiaa on esityksen valmistelussa pohdittu huolellisesti (ks. HE, s. 53—58). Jos keskisuuret yritykset rajattaisiin osakkeenomistajien kannasta riippumattoman velkakonversion ulkopuolelle, ne jäisivät paitsi esityksestä odotettavista hyödyistä rahoitusmarkkinoilla. Tällainen muutos merkitsisi myös, että osakkeenomistajien tahdon vastainen velkakonversio koskisi vain suuryrityksiä, joita on arvoitu olevan hyvin pieni osa Suomen yrityksistä. Soveltamisala olisi tällöin erittäin suppea, jolloin myös esityksestä odotetut hyödyt jäisivät erittäin rajallisiksi. Valiokunnalla ei ole myöskään huomauttamista pienyritysten rajaamisesta saneerausohjelman pakkovahvistamisen ulkopuolelle. Tällaisissa yrityksissä yrityssaneerauksen onnistuminen edellyttää yleensä omistajayrittäjän sitoutumista ja motivaatiota, joten velkakonversiota ei ole käytännössä järkevää toteuttaa ilman omistajayrittäjän suostumusta.

Myös ehdottoman etuoikeuden säännön noudattamisesta konversiosaneerausta koskevan saneerausohjelman pakkovahvistamisessa on valiokunnan asiantuntijakuulemisissa esitetty erisuuntaisia näkemyksiä. Sääntöä on kannatettu, mutta sitä on pidetty myös liian jäykkänä ja ongelmallisenä yrityksen omistajien näkökulmasta, sillä ehdottomaan etuoikeuteen liittyvän osakkeenomistajan riskin koko omistuksen menettämisestä on arvioitu voivan nostaa kynnystä hakeutua yritys-saneeraukseen. Tämän vuoksi on katsottu, että sääntelyä tulisi kehittää enemmän suhteellisen etuoikeuden suuntaan, mikä tarkoittaa sitä, että osapuolet voisivat vapaammin neuvotella saneerausohjelman ehdoista ja osakkeenomistajat ja muut alemmalla sijalla olevat voisivat saada taloudellista hyötyä siinä tapauksessa, että yrityksen liiketoiminta joskus saadaan kannattavaksi.

Saamansa selvityksen valossa lakivaliokunta toteaa selvyyden vuoksi, että esityksessä ehdotetut säännökset eivät estä saneerausohjelman sisällöstä ja ehdoista sopimista. Jos saneerausohjelman sisällöstä sovitaan, ehdottoman etuoikeuden sääntö ei sovellu.

Saneerausohjelman pakkovahvistaminen koskee tilanteita, joissa sopiminen ei onnistu ja jokin ryhmä tai jotkut ryhmät pakotetaan saneerausohjelman mukaisiin järjestelyihin vastoin tahtoaan.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

Tällöin on tarve turvata vastaan äänestäneen velkojaryhmän oikeuksia suhteessa huomommalla etuoikeudella oleviin asianosaisiin. Valiokunta puoltaa ehdottoman etuoikeuden sääntöä ratkaisuksi tällaisiin tilanteisiin. Ehdotus vastaa Suomen keskeisissä vertailumaissa omaksuttuja sääntelyratkaisuja. On kuitenkin tärkeää, ettei ehdottoman etuoikeuden sääntö konversiosaneerauslainsäädännön johda osakkeenomistajien kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin, minkä vuoksi valiokunta pitää perusteltuna, että siitä voidaan esityksessä ehdotetuilla edellytyksillä poiketa (ks. HE, s.124—125). Saadun selvityksen mukaan ehdotetut poikkeusmahdollisuudet ovat laajemmat ja siten velallisyrittäjien omistajien kannalta edullisemmat kuin useissa Suomen verrokkimaissa.

Velkakonversion asema jälkikonkurssissa

Esityksessä ehdotetaan, että velkakonversio ei raukea, jos velallisyrittäjä asetetaan konkurssiin ennen saneerausohjelman päättymistä. Ehdotusta on valiokunnan asiantuntijakuulemisissa kannatettu, mutta sitä on velkojan kannalta pidetty myös liian ankarana. Lisäksi siihen on katsottu liittyvän yhdenvertaisuuskysymyksiä, sillä ne velkojat, jotka eivät ole yrityssaneerauslainsäädännön mukaisesti velkakonversioon, saavat jälkikonkurssissa valvoa koko saatavansa, kun taas ne velkojat, jotka suostuivat konversiosaneeraukseen, eivät saa näin tehdä.

Voimassa olevan yrityssaneerauslain mukaan saneerausohjelma raukeaa, jos velallinen asetetaan konkurssiin ennen saneerausohjelman päättymistä (YSL 66 §). Saneerausohjelman raukeaminen johtaa käytännössä siihen, että saneerausohjelmassa vahvistetut velkajärjestelyt raukeavat. Tällöin velkojat saavat samanlaisen oikeuden suoritukseen kuin jos ohjelmaa ei olisi vahvistettu.

Velkakonversiossa ei kuitenkaan ole kyse vain yrityssaneerauslaissa tarkoitettua velkajärjestelystä, vaan sen toteuttaminen edellyttää myös yhtiöoikeudellisia toimenpiteitä eli esimerkiksi osakkeiden antamista sekä mahdollisesti yhtiöjärjestyksen muuttamista tai olemassa olevien osakkeiden mitätöintiä. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia siihen voimassa olevan yrityssaneerauslain lähtökohtaan, jonka mukaan saneerausohjelman raukeaminen ei vaikuta ohjelman perusteella jo tehtyjen oikeustointien pätevyyteen. Tästä seuraa, etteivät konversiosaneerausta koskevan saneerausohjelman mukaisesti muutetut yhtiöoikeudelliset oikeussuhteet palautu ennalleen, jos ohjelma myöhemmin raukeaa. Yhtiöoikeudellisten oikeussuhteiden palautuminen ennalleen olisi käytännössä ongelmallista paitsi rekisterimerkintöjen myös sen vuoksi, että yhtiöoikeudelliset oikeussuhteet ovat voineet muuttua. Näin on voinut tapahtua esimerkiksi, jos ohjelman mukaisesti velkojille annetut osakkeet on myyty eteenpäin uusille omistajille tai yhtiöjärjestykseen on tehty lisää muutoksia. Yhtiöoikeudellisten toimenpiteiden palauttamisen vaikutukset eivät siten välttämättä kohdistuisi vain velkakonversioon alun perin ryhtyneisiin velkojiin, vaan myös sivullisiin.

Velkakonversion vastaanottaminen ja sitä kautta saatavan viimesijaiseksi muuntaminen perustuu velkojan vapaaehtoisuuteen. Kun velkoja ryhtyy velallisyhtiön osakkeenomistajaksi, velkoja saa kaikki omistajuuteen liittyvät oikeudet, mutta samalla myös omistajuuden kääntöpuolet velallisyhtiön mahdollisessa konkurssitilanteessa. Jos velkojan oikeus suoritukseen palautuisi jälkikonkurssissa ennalleen, velkakonversion toteuttamiseen ei liittyisi velkojan kannalta minkäänlaista riskiä, vaan velkoja saisi paitsi mahdollisuuden hyötyä osakkeiden tulevasta arvonnoususta yrityssaneerauksen onnistuessa myös varmuuden saatavansa ennalleen palautumisesta yrityssaneerauksen epäonnistuessa.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen lakivaliokunta pitää hallituksen esityksessä ehdotettua ratkaisua perusteltuna.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

61 §. Ohjelman toteuttamisen seuranta. Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *5 momentti*, jossa säädetään saneerausohjelmaan perustuvien yhtiöoikeudellisten toimien rekisteröimisestä kaupparekisteriin. Esityksen perusteluista ilmenee, että rekisteri-ilmoituksen käsittelyyn kaupparekisterissä sovelletaan kaupparekisterilakia sekä niitä osakeyhtiölain säännöksiä, joista ehdotuksessa ei esitetä poikettavaksi (s. 127). Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että tämä koskee soveltuvin osin myös yleislaissa eli yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) säädettyä. Uusi 5 momentti on siten erityissäännös suhteessa yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n 1 ja 2 momenttiin. Yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n 3 momenttia sovelletaan kuitenkin myös silloin, kun kaupparekisteriin tehtävä ilmoitus tapahtuu uuden säännöksen nojalla.

Esityksestä ei ilmene, kenen tehtävänä on huolehtia pykälässä tarkoitetuista kaupparekisteri-ilmoitusten tekemisestä, jos konversiosaneeraukseen ei määrätä selvittäjää tai valvojaa. Käytännössä konversiosaneerauksessa määrättäneen aina selvittäjä, joten tällaisen tilanteen voidaan arvioida olevan käytännössä äärimmäisen poikkeuksellinen, jollei teoreettinen. Siksi valiokunta ei pidä tarpeellisenä säätää erityisiä säännöksiä tällaisia tapauksia varten. Valiokunta katsookin, että jos selvittäjää tai valvojaa ei poikkeuksellisesti määrätä ja ohjelmaehdotuksen laatii yrityssaneerauslain 40 §:n mukaisesti joku muu taho, kuten velallinen itse tai laissa säädetty osuus velkojista tai osakkeenomistajista, kaupparekisteri-ilmoituksen tekemiseen sovelletaan yleislain eli yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n säännöksiä.

76 a §. Osakkeenomistajien äänestysmenettely konversiosaneerauksessa. Osakeyhtiölain mukaan osake, joka kuuluu yhtiölle itselleen, ei tuota oikeuksia yhtiössä (3 luvun 2 §:n 3 mom.) eikä osakkeella, joka kuuluu yhtiölle tai sen tytäryhteisölle, voi osallistua yhtiökokoukseen (5 luvun 9 §). Valiokunnan saaman selvityksen mukaan mainituista säännöksistä ilmenevää periaatetta on tarkoitus soveltaa myös konversiosaneerauksessa. Tilaisuutta osallistua saneerausohjelmaehdotuksen käsittelyyn ei siten varata sellaisille tahoille, joiden omistamat osakkeet eivät konversiosaneerauksen ulkopuolellakaan tuota oikeuksia velallisyhtiössä tai oikeutta osallistua velallisyhtiön yhtiökokoukseen. Valiokunta ehdottaa, että tämän täsmentämiseksi pykälään lisätään *uusi 4 momentti*. Valiokunnan ehdottaman lisäyksen seurauksena pykälän 4 ja 5 momentin numerointi muuttuu yhtä suuremmaksi.

92 a §. Nopea saneerausohjelman vahvistaminen konversiosaneerauksessa. Valiokunta ehdottaa, että edellä 76 a §:ään ehdotettu uusi 4 momentti huomioidaan pykälän *3 momenttiin* sisältyvässä säännösviittauksessa.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 153/2025 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 153/2025 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 3 §:n 1 momentin 9 kohta, 40 §:n 2 momentti, 50 §, 52 §:n 1 ja 2 momentti, 53, 65 ja 72 §, 81 §:n 4 momentti sekä 92 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 9 kohta laissa 247/2007, 50 § osaksi laissa 247/2007, 53 § osaksi laeissa 247/2007 ja 386/2022, 65 § osaksi laeissa 247/2007 ja 479/2023, 72 § osaksi laissa 479/2023, 81 §:n 4 momentti laissa 665/2019 ja 92 §:n 3 momentti laissa 247/2007, sekä

lisätään 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 247/2007, uusi 10 kohta, lakiin uusi 3 a ja 42 a §, 51 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 247/2007, uusi 4 momentti, 54 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 386/2022, uusi 4 ja 5 momentti, 57 §:ään uusi 4 momentti, 61 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 386/2022, uusi 5 momentti, 64 §:ään uusi 6 momentti, 66 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 665/2019, uusi 5 momentti, lakiin uusi 76 a ja 92 a § sekä 96 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 247/2007 ja 365/2017, uusi 5 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

3 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) viimesijaisella velalla sellaista velkaa, jolle saa kertyä suoritusta vasta muiden velkojen jälkeen;

10) konversiosaneerauksella saneerausmenettelyä, jonka kohteena on osakeyhtiö ja jossa saneerausohjelmaehdotus sisältää sellaisia 44 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja velkajärjestelyjä, joiden seurauksena velallisyhtiön osakkeenomistajien omistusosuus yhtiössä muuttuu.

3 a §

Konversiosaneerauksen suhde osakeyhtiölakiin

Konversiosaneerauksessa ei sovelleta osakeyhtiölain (624/2006):

1) 9 luvun 2 ja 3 §:ää osakeannista päättäessä noudatettavista yleisistä säännöksistä ja etuoikeudesta osakkeisiin;

2) 9 luvun 4 §:n 2 ja 3 momenttia suunnatusta osakeannista;

3) 9 luvun 5 §:ää maksullista osakeantia koskevan päätöksen sisällöstä;

4) 9 luvun 7 §:n 1 momenttia maksullista osakeantia koskevan päätöksen rekisteröinnistä;

5) 9 luvun 10 §:n 2 momenttia merkintähinnan kuittaamisesta;

6) 9 luvun 17 §:ää maksutonta osakeantia koskevan päätöksen sisällöstä;

7) 9 luvun 18 §:n 1 momenttia maksutonta osakeantia koskevan päätöksen rekisteröinnistä; eikä

8) 10 luvun 2 §:ää, 3 §:n 1 momenttia ja 4 §:n 1 momenttia optio-oikeutta ja muuta erityistä oikeutta koskevasta päätöksenteosta, päätöksen sisällöstä ja päätöksen rekisteröinnistä.

Konversiosaneerauksessa voidaan:

1) osakeyhtiölain 5 luvun 30 §:n 1 momentin estämättä päättää yhtiöjärjestyksen muuttamisesta uusien erilaisten osakkeiden antamiseksi; sekä

2) osakeyhtiölain 5 luvun 28 §:n estämättä päättää yhtiöjärjestyksen muuttamisesta siten, että osakelajeja yhdistetään tai koko osakelajin oikeudet muuten vähenevät.

40 §

Ehdotuksen laatiminen

Ehdotusta laatiessaan selvittäjän on neuvoteltava velallisen ja velkojatoimikunnan sekä tarpeen mukaan velkojien ja menettelyä hakeneen todennäköisen velkojan kanssa. Konversiosaneerauksessa selvittäjän on neuvoteltava tarpeen mukaan myös velallisyhtiön osakkeenomistajien kanssa.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

42 a §

Konversiosaneerausta koskevat toimenpiteet ja järjestelyt

Konversiosaneerausta koskevassa saneerausohjelmassa tulee määrätä velallisyhtiön osakkeiden taikka optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien antamisesta sekä siitä, onko konversiosaneerauksessa tarpeen muuttaa velallisyhtiön yhtiöjärjestystä tai mitätöidä velallisyhtiön osakkeita.

Konversiosaneerauksessa annettavien osakkeiden osalta ohjelmasta on käytävä ilmi:

- 1) annettavien osakkeiden lukumäärä tai enimmäismäärä osakelajeittain ja se, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia osakkeita;
- 2) kenellä ja millä perusteella on oikeus merkitä osakkeita;
- 3) osakkeesta maksettava määrä (merkintähinta) ja perustelut sen määrittämiselle; sekä
- 4) osakkeiden merkintä- ja maksuaika.

Konversiosaneerauksessa annettavien optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien osalta ohjelmasta on käytävä ilmi:

- 1) osakkeet, joihin kukin optio-oikeus tai muu erityinen oikeus tuottaa oikeuden, ja se, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia osakkeita;
- 2) annettavien optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien lukumäärä;
- 3) kenellä ja millä perusteella on oikeus saada tai merkitä optio-oikeuksia tai muita erityisiä oikeuksia;
- 4) optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien merkintähinnat sekä merkintä- ja maksuajat;
- 5) optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien perusteella merkittävien osakkeiden merkintähinnat, merkintäajat ja maksuajat;
- 6) perustelut oikeuksien merkintahintojen tai muun vastikkeen ja osakkeiden merkintahintojen määrittämiselle; sekä
- 7) annettavien optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien asema osakeannissa, annettaessa optio- tai muita erityisiä oikeuksia muun päätöksen nojalla, jaettaessa yhtiön varoja osakeyhtiölain 13 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla tavoilla, hankittaessa optio- tai muita erityisiä oikeuksia takaisin yhtiölle, yhtiön sulautuessa toiseen yhtiöön tai jakautuessa tai siirtäessä kotipaikkansa sekä mainitun lain 18 luvun mukaisessa vähemmistöosakkeiden lunastuksessa.

Konversiosaneerausta koskevasta saneerausohjelmasta on tarvittaessa käytävä ilmi 3 a §:n 2 momentissa tarkoitettujen yhtiöjärjestyksen muutokset oikeuksiltaan tai velvollisuuksiltaan toisistaan poikkeavien osakkeiden osalta.

Konversiosaneerausta koskevasta saneerausohjelmasta on tarvittaessa käytävä ilmi mitätöitävät osakkeet.

50 §

Vahvistaminen yksimielisesti

Saneerausohjelma voidaan vahvistaa, jos kaikki tunnetut velkojat siihen suostuvat. Tällöin ohjelman sisältö voi poiketa niistä tämän lain säännöksistä, jotka koskevat saneerausvelkojien asemaa.

Ohjelma on kuitenkin jätettävä vahvistamatta, jos:

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

1) ohjelman sisältö loukkaa velallisen, velallisyriksen yhtiömiehen tai osakkeenomistajan taikka sivullisen oikeutta tai oikeutettua etua taikka on tämän kannalta kohtuuton; tai

2) ei ole esitetty riittävää selvitystä siitä, että ohjelman toteutumiselle on edellytykset.

Konversiosaneerauksessa saneerausohjelman vahvistaminen tämän pykälän nojalla edellyttää lisäksi, että kaikki velallisyhtiön osakkeenomistajat siihen suostuvat. Tällöin ohjelman sisältö voi poiketa niistä tämän lain säännöksistä, jotka koskevat osakkeenomistajien asemaa.

51 §

Vahvistaminen ryhmäenemmistöjen suostumuksella

Konversiosaneerauksessa saneerausohjelman vahvistaminen tämän pykälän nojalla edellyttää lisäksi, että 52 §:n mukainen enemmistö velallisyhtiön osakkeenomistajien antamista äänistä kannattaa saneerausohjelman hyväksymistä. Tällöin ohjelman sisältö voi ohjelman hyväksymistä kannattaneiden osakkeenomistajien vahingoksi poiketa tämän lain osakkeenomistajien asemaa koskevista säännöksistä.

52 §

Enemmistön määräytyminen

Ohjelman vahvistamiseksi vaadittava enemmistö on olemassa, jos:

1) ohjelman hyväksymistä on kussakin velkojaryhmässä puoltanut enemmän kuin puolet äänestykseen osallistuneista velkojista ja heidän yhteenlasketut saatavansa edustavat enempää kuin puolta ryhmään kuuluvien, äänestykseen osallistuneiden velkojien saatavien kokonaismäärästä; ja

2) konversiosaneerauksessa ohjelman hyväksymistä on kannattanut enemmän kuin puolet velallisyhtiön osakkeenomistajien antamista äänistä.

Enemmistövaatimuksen täyttymistä arvioitaessa ei oteta huomioon velkojaa tai velkojaryhmää, joka ohjelmaehdotuksen mukaan on saava täyden suorituksen saatavastaan viimeistään kuukauden kuluessa ohjelman vahvistamisesta taikka jonka oikeusasema ei ohjelman vuoksi muutu tai muuttuu ainoastaan niin, että ennen menettelyn alkamista tapahtunut maksuviivästys oikaistaan ja velan ehdot säilyvät sellaisina kuin ne olivat ennen viivästystä. Viimesijaisen saatavan velkojaa ei oteta huomioon, jos paremmalla oikeudella suoritettavan saatavan velkoja ohjelman mukaan jää vaille täyttä suoritusta tai hänen oikeusasemansa muuten huononee. Konversiosaneerauksessa viimesijaisenkin saatavan velkoja otetaan kuitenkin huomioon.

53 §

Vahvistamisen esteet

Vaikka 51 ja 52 §:n mukaiset vaatimukset täyttyisivät, saneerausohjelmaa ei voida vahvistaa, jos:

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

- 1) ohjelman sisältö loukkaa velallisen, velallisyhtiön tai osakkeenomistajan taikka sivullisen oikeutta tai oikeutettua etua taikka on tämän kannalta kohtuuton;
- 2) ei ole esitetty riittävää selvitystä siitä, että ohjelman toteutumiselle on edellytykset;
- 3) ohjelman sisältö ei hyväksymistä vastaan äänestäneen velkojan osalta ole 44 §:n mukainen tai täytä 46 §:ssä tarkoitettua yhdenvertaisuuden vaatimusta;
- 4) ohjelman sisältö ei hyväksymistä vastaan äänestäneen vakuusvelkojan osalta täytä 45 §:ssä asetettuja vaatimuksia;
- 5) ohjelman hyväksymistä vastaan äänestänyt muu velkoja saattaa todennäköiseksi, että hänelle ohjelman mukaan tuleva suoritus olisi arvoltaan pienempi kuin mitä hän saisi velallisen konkurssissa ilman 32 §:n 2 momentin soveltamista; tai
- 6) ohjelmaan sisältyy velallisyhtiön, sen liiketoiminnan tai varallisuuden taikka näiden osan luovutus toiminnallisena kokonaisuutena ja ohjelman hyväksymistä vastaan äänestänyt velkoja saattaa todennäköiseksi, että ohjelman mukainen luovutus johtaa tulokseen, joka on taloudellisesti epäedullisempi kuin mitä voitaisiin saavuttaa muulla tavoin.

Konversiosaneerauksessa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna perusteena ei pidetä sitä, että ohjelma sisältää:

- 1) sellaisia 44 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja velkajärjestelyjä, joiden seurauksena velallisyhtiön osakkeenomistajien omistusosuus yhtiössä muuttuu; tai
- 2) muita 42 a §:n mukaisesti yksilöityjä toimenpiteitä ja järjestelyjä, joiden seurauksena velallisyhtiön osakkeenomistajien muu oikeus yhtiössä muuttuu.

Konversiosaneerauksessa saneerausohjelmaa ei voida vahvistaa, jos ohjelman hyväksymistä vastaan äänestänyt osakkeenomistaja saattaa todennäköiseksi, että hänelle ohjelman mukaan jäävä omistusosuus olisi arvoltaan pienempi kuin suoritus, jonka hän saisi velallisen konkurssissa ilman 32 §:n 2 momentin soveltamista.

Ohjelma on perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä jätettävä vahvistamatta myös, jos saneerausmenettelyn aloittamiselle olisi 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu este.

Ohjelma on varhaisessa saneerausmenettelyssä jätettävä vahvistamatta myös, jos velkoja osoittaa, että ohjelmaan sisältyvä rahoitus on tarpeetonta tai vahingoittaa kohtuuttomasti velkojen etua.

54 §

Vahvistaminen ilman kaikkien ryhmäenemmistöjen suostumusta

Konversiosaneerauksessa saneerausohjelma voidaan vahvistaa tämän pykälän nojalla seuraavien lisäedellytyksin, vaikka 51 ja 52 §:ssä tarkoitettu enemmistö yhdessä tai useammassa velkojaryhmässä taikka velallisyhtiön osakkeenomistajien antamista äänistä jää saavuttamatta:

- 1) jos ohjelma sisältää heikennyksiä sellaisten velkojen oikeusasemaan, jotka saisivat suorituksia velallisen konkurssissa, edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu velkojaryhmä koostuu tällaisista velkojista; ja
- 2) jos jokin velkojaryhmä on äänestänyt ohjelman hyväksymistä vastaan, velallisyhtiön osakkeenomistajille jää ohjelman mukaan omistusosuus velallisyhtiössä vain, jos sille on velallisyhtiön liiketoiminnan jatkamiseen, lisäpääomittamiseen tai saneerausohjelman toteuttamisedellytysten turvaamiseen liittyvä tai muu painava syy.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

Konversiosaneerauksessa saneerausohjelmaa ei kuitenkaan voida vahvistaa perusmuotoisessa saneerausmenettelyssä ilman, että 52 §:ssä tarkoitettu enemmistö velallisyhtiön osakkeenomistajien antamista äänistä on kannattanut saneerausohjelman hyväksymistä, jos velallinen on kirjanpitolain 1 luvun 4 a §:ssä tarkoitettu pienyritys tai 4 b §:ssä tarkoitettu mikroyritys.

57 §

Saneerausohjelman oikeusvaikutukset

Konversiosaneerauksessa vahvistetun saneerausohjelman perusteella mitätöitävät osakkeet on mitätöity, kun mitätöinti on rekisteröity kaupparekisteriin.

61 §

Ohjelman toteuttamisen seuranta

Konversiosaneerauksessa saneerausohjelman seurantaa varten määrätyn valvojan tai, jos valvojaa ei ole määrätty, selvittäjän, on ilmoitettava saneerausohjelmaan perustuva osakeanti, optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien antaminen, yhtiöjärjestyksen muutos ja osakkeiden mitätöinti rekisteröitäväksi. Ilmoitus on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kuukauden kuluttua saneerausohjelman vahvistamisesta.

64 §

Velkajärjestelyn raukeaminen

Konversiosaneerauksessa velkajärjestelyä, jossa velkoja on ottanut vastaan velallisyhtiön osakkeita tai muun osakkeisiin oikeuttavan sijaissuorituksen, ei saa määrätä raukeamaan tämän pykälän nojalla.

65 §

Ohjelman raukeaminen

Saneerausohjelma voidaan tuomioistuimen päätöksellä määrätä valvojan tai velkojan vaatimuksesta raukeamaan, jos:

- 1) ohjelman vahvistamisen jälkeen ilmenee seikkoja, jotka 53 §:n 4 momentin mukaan olisivat estäneet ohjelman vahvistamisen, jos ne olisivat tuolloin olleet tiedossa;
- 2) velallinen on rikkonut ohjelmaa suosiakseen jotakin velkojaa eikä rikkomus ole vähäinen; tai
- 3) raukeamiselle on ohjelmassa määrätty peruste ja velallinen on rikkonut ohjelmaa niin olennaisesti, ettei ohjelman toteuttamiselle ole enää edellytyksiä.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

Jos velallinen on yksityinen elinkeinon- tai ammatinharjoittaja ja saneerausohjelman aikana tehdään päätös yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittamisesta, tämän lain nojalla vahvistettu saneerausohjelma raukeaa. Tuomioistuimien voi kuitenkin määrätä, että saneerausohjelma ei velkajärjestelystä huolimatta raukea, jos tähän on erityinen syy sen vuoksi, että pääosa saneerausohjelmaan sisältyvistä veloista on ohjelman mukaisesti suoritettu.

Jos saneerausohjelma määrätään raukeamaan, sen voimassaolo lakkaa ja velkojilla on samanlainen oikeus suoritukseen saneerausvelasta kuin jos ohjelmaa ei olisi vahvistettu. Ohjelman raukeaminen ei vaikuta sen perusteella jo tehtyjen oikeustointien pätevyyteen.

Konversiosaneerauksessa velkojan oikeus alkuperäiseen suoritukseen ei palaudu ohjelman rauetessa, jos velkoja on ohjelman mukaisessa velkajärjestelyssä ottanut vastaan velallisyhtiön osakkeita tai muun osakkeisiin oikeuttavan sijaissuorituksen.

66 §

Konkurssin vaikutus saneerausohjelmaan

Konversiosaneerauksessa velkojan oikeus alkuperäiseen suoritukseen ei palaudu ohjelman rauetessa, jos velkoja on ohjelman mukaisessa velkajärjestelyssä ottanut vastaan velallisyhtiön osakkeita tai muun osakkeisiin oikeuttavan sijaissuorituksen.

72 §

Ohjelmaehdotuksen käsittelyn aloittaminen

Kun ehdotus saneerausohjelmaksi on toimitettu selvittäjälle ja tuomioistuimelle, selvittäjän on viipymättä huolehdittava ohjelmaehdotuksen tiedoksiannosta asiaan osallisille. Ohjelmaehdotuksen tiedoksiannon yhteydessä selvittäjän on ilmoitettava asiaan osallisille, milloin 71 §:n 1 momentin 5 a kohdassa tarkoitetut lausumat ja 5 b kohdassa tarkoitetut väitteet on tuomioistuimen asettamien määräaikojen mukaan viimeistään toimitettava selvittäjälle.

Konversiosaneerauksessa selvittäjä voi huolehtia 1 momentissa tarkoitetusta tiedoksiannosta ja ilmoituksesta velallisyhtiön osakkeenomistajille siten kuin kutsu ja kokousasiakirjat velallisyhtiön yhtiökokoukseen toimitetaan.

Tuomioistuin voi ohjelmaehdotuksen esittämiseen oikeutetun vaatimuksesta pidentää ehdotuksen laatimiselle varattua määräaikaa, jos se on erityisistä syistä tarpeen.

Määräajan päätyttyä toimitettu ohjelmaehdotus jätetään huomiotta.

76 a §

Osakkeenomistajien äänestysmenettely konversiosaneerauksessa

Konversiosaneerauksessa osakkeenomistajien äänestysmenettelyyn sovelletaan 76 §:n 3 ja 4 momenttia. Selvittäjä voi huolehtia 76 §:n 3 momentissa tarkoitetusta tiedoksiannosta osakkeenomistajille siten kuin kutsu ja kokousasiakirjat velallisyhtiön yhtiökokoukseen toimitetaan.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

Oikeus äänestyslausuman antamiseen on osakkeenomistajalla, joka on merkittynä osakasluetteloon tai ilmoittanut saantonsa ja esittänyt siitä selvittäjälle luotettavan selvityksen selvittäjän määräämänä ajankohtana.

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvassa yhtiössä oikeus äänestyslausuman antamiseen on osakkeenomistajalla, joka on äänestyksen täsmäytyspäivänä merkittynä osakasluetteloon. Täsmäytyspäivä on kahdeksan arkipäivää ennen 76 §:n 3 momentissa tarkoitettua määräpäivää tai tämän pykälän 4 momentissa tarkoitettua äänestystilaisuutta. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistaja voidaan ilmoittaa tilapäisesti merkittäväksi osakasluetteloon äänestyslausuman antamista varten, jos tällä on osakkeiden perusteella oikeus olla merkittynä osakasluetteloon äänestyksen täsmäytyspäivänä. Tilapäistä merkintää koskeva ilmoitus on tehtävä viimeistään selvittäjän ilmoittamana ajankohtana, jonka on oltava äänestyksen täsmäytyspäivän jälkeen. Osakkeenomistuksessa äänestyksen täsmäytyspäivän jälkeen tapahtuneet muutokset eivät vaikuta oikeuteen äänestyslausuman antamiseen.

Äänestyslausuman antamiseen ei oikeuta osake, joka kuuluu velallisyhtiölle tai sen tytäryhtiölle. (Uusi 4 mom.)

Selvittäjä voi kutsua osakkeenomistajat koolle äänestyslausumien antamista varten (äänestystilaisuus). Kutsu äänestystilaisuuteen on toimitettava 76 §:n 3 momentissa tarkoitettua tiedoksianton yhteydessä.

Äänestysmenettely ei ole kuitenkaan tarpeen, jos osakkeenomistajat, joilla on 52 §:ssä tarkoitettu enemmistö velallisyhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä, ovat kirjallisesti hyväksyneet ohjelmaehdotuksen eikä kukaan osakkeenomistajista ole 71 §:n 1 momentin 5 a kohdassa tarkoitettua lausumassa vedonnut seikkaan, jonka perusteella saneerausohjelma olisi jätettävä vahvistamatta.

81 §

Tiedoksiantotapa

Velkojat ja velallinen voivat toimittaa selvittäjälle tässä laissa tarkoitetut lausumat, vastineet ja ilmoitukset tallentamalla ne konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään taikka toimittamalla ne selvittäjälle sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse. Konversi-osaneerauksessa osakkeenomistajat voivat toimittaa selvittäjälle tässä laissa tarkoitetut lausumat sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä tai postitse.

92 §

Nopea saneerausohjelman vahvistaminen

Ehdotusta saneerausohjelmaksi ei voida vahvistaa, ellei ehdotus ole sitä vastustaneen velkojan osalta 44—46 §:n mukainen tai jos se muutoin poikkeaa velkojan osalta siitä, mitä velkojan asemasta tässä laissa säädetään, taikka jos ohjelman vahvistamiselle on 50 §:n 2 momentissa, 53 §:n 4 momentissa tai 55 §:ssä tarkoitettu este.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

92 a §

Nopea saneerausohjelman vahvistaminen konversiosaneerauksessa

Konversiosaneerauksessa ehdotus saneerausohjelmaksi voidaan 71 §:n 1 momentissa tarkoitettuja määräpäiviä ja määräaikoja asettamatta sekä 72, 74—76 ja 76 a §:ää noudattamatta vahvistaa saneerausohjelmaksi, jos 92 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät ja lisäksi:

1) ehdotus saneerausohjelmaksi on annettu tiedoksi kaikille velallisyhtiön osakkeenomistajille ja heitä on kehoitettu määräpäivään mennessä kirjallisesti ilmoittamaan joko hyväksyvä tai hylkäävä kanta ehdotukseen ja toimittamaan mahdollinen lausuma ehdotuksesta; ja

2) kirjallinen hyväksyntä on saatu osakkeenomistajilta, joilla on yhteensä yli puolet kannastaan ilmoittaneiden osakkeenomistajien yhteenlasketusta äänimäärästä, eikä kukaan ehdotuksen hylännyt osakkeenomistaja ole lausumassaan vedonnut sellaiseen 53 §:n 1 momentin 1 kohdassa tai 3 momentissa tarkoitettuun seikkaan, jonka perusteella saneerausohjelma olisi jätettävä vahvistamatta.

Konversiosaneerauksessa tuomioistuimelle on ohjelmaehdotuksen yhteydessä toimitettava selvitys siitä, miten ja milloin velallisyhtiön osakkeenomistajille on annettu tieto ehdotuksesta sekä varattu tilaisuus ilmoittaa hyväksyvä tai hylkäävä kanta ehdotukseen ja toimittaa lausuma ehdotuksesta, sekä osakkeenomistajien kannat ja lausumat. Tieto ehdotuksesta sekä mahdollisuudesta kannan ilmoittamiseen ja lausuman antamiseen voidaan toimittaa siten kuin kutsu ja kokousasiakirjat velallisyhtiön yhtiökokoukseen toimitetaan.

Osakkeenomistajan oikeuteen ilmoittaa hyväksyvä tai hylkäävä kanta ehdotukseen ja toimittaa lausuma ehdotuksesta sovelletaan, mitä 76 a §:n 2—4 momentissa säädetään osakkeenomistajan oikeudesta äänestyslauseman toimittamiseen.

96 §

Muutoksenhaku

Konversiosaneerauksessa muutoksenhakutuomioistuimen on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava kaupparekisteriin merkittävää seikkaa koskevasta ratkaisustaan rekisteriviranomaiselle. Tuomioistuimen on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi myös tieto ratkaisunsa lainvoimaisuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään arvopaperimarkkinalain (746/2012) 11 luvun 21 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi
laissa 193/2023, uusi 7 momentti seuraavasti:

21 §

Poikkeukset velvollisuudesta tehdä pakollinen ostotarjous

Velvollisuutta tehdä pakollinen ostotarjous ei synny, jos tarjousvelvollisuusrajan ylitys johtuu yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 3 §:n 1 momentin 10 kohdassa tarkoitetussa konversiosaneerauksessa vahvistetun saneerausohjelman toteuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää julkisoikeudellisten velkojen asemaa velkakonversiossa.

Valiokunnan mietintö LaVM 17/2025 vp

Helsingissä 3.12.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r
jäsen Pekka Aittakumpu ps
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Jessi Jokelainen vas
jäsen Aleksi Jäntti kok
jäsen Anette Karlsson sd
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Mika Riipi kesk
jäsen Joakim Vigelius ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila